

Общо събрание на Съюза на химиците в България за 2012 г.

През последните 20 години се утвърди традицията Управителният съвет (УС) на Съюза на химиците в България (СХБ) ежегодно да отчита своята дейност пред върховния ръководен орган на съюза – Общото събрание. Това се прави не само за формално изпълнение на изискванията на устава, а за да се обсъдят резултатите от работата през предшестващата година, да се получи оценка за нея с предложения и препоръки, които да се имат предвид за бъдещата дейност.

На 16 май 2012 г. в Дома на техниката в София се проведе Общото събрание на Съюза на химиците в България за 2012 г. при следния дневен ред:

1. Отчет за дейността на Управителния съвет през 2011 г.;
2. Отчет на Контролната комисия за 2011 г.;
3. Приемане на проект на бюджета на СХБ за 2012 г.;
4. Предложения за изменение и допълнение на устава на СХБ;
5. Предложения за награждаване и избиране на почетни членове на СХБ в България;
6. Избиране на нов Управителен съвет.

Председателят на УС на СХБ проф. В. Бешков отчете дейността на съюза през 2011 г. Той представи неговата организационна структура като сдружение на дружества, секции, клубове, групи и други организации, създадени главно на творческо-професионална основа с членове от почти всички направления на химическата наука, промишленост и образование, която дава възможност за по-голяма независимост на организациите в състава на съюза за повече самостоятелност и отговорност в техните действия, за по-квалифицирано организиране и провеждане на научно-техническите конференции, симпозиуми и дискусии, за делови контакти и творческо-професионални изяви.

Съгласно устава индивидуалните членове се регистрират и получават членска карта на съюза. До края на април 2012 г. регистрираните с членски карти членове на съюза са 927, които, разпределени по месторабота, са както следва: от университетите в София, Бургас, Шумен, Благоевград и др. – 40%, от институтите на БАН – 30%, учители по химия – 15%, пенсионери – 10% и други 5%. Броят на членовете в дружествата обаче е 2–3 пъти по-голям, а броят на участниците в дейностите, организирани от съюза, е значително по-голям. Голяма част от химиците в страната – от университетите в Бургас, Пловдив, Шумен, Благоевград и др., участват активно в дейността на съюза и дружествата към него.

Научно-техническата дейност продължава да бъде едно от основните направления в работата на съюза. През 2011 година тя бе свързана главно с Международната година на химията и честване 110-годишнината от основаването на първата организация на българските химици. По този повод на 11.02.2011 г. в големия салон на Централно управление на БАН се състоя тържествено откриване на Международната година на химията, придружено от изложба за химическата наука, образование и промишленост в България, която по-късно беше представена и в Националния политехнически музей и музея „Земята и хората“.

В София бе представена и изложбата „100-годишнината от присъждането на Нобелова награда на Мария Кюри“ в Химическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, Химико-технологичния и металургичен университет (ХТМУ), аулата на Софийския университет и Националния политехнически музей.

Във връзка с Международната година на химията, на 10.10.2011 г. в Софийския университет се проведе съвместно обсъждане на обучението и бъдещото развитие на химията в България, заедно с представители на концерн BASF (Германия).

Третият национален семинар „Химията – нашия живот и нашето бъдеще“ се състоя на 11.11.2011 г в Химико-технологичния и металургичен университет София.

По повод приключване на Международната година на химията, на 12 декември 2011 година в големия салон на БАН се проведе дискусия за развитието на химията в България. Тя бе открита и ръководена от председателя на националния комитет към Международния съюз по чиста и приложна химия (IUPAC) проф. Х. Баларев, които обърна внимание, че в България няма генерална стратегия за развитието на науката, в това число и на химията. Наша задача е да определим приоритетните направления за развитие на химията с оглед на тяхното приложение в практиката. Изрази надежда, че срещата ще даде насока за размисъл и действия в тази насока.

Заместник председателят на БАН акад. А. Попов отбеляза, че годината приключва, но дейността продължава. *„Имаме достатъчно богат опит, от който трябва да се поучим. Сега е времето да се използват знанията на учените, практическия опит на стотиците специалисти от производството и творческата активност на младите специалисти за по-нататъшното ефективно развитие на химическата наука, като една от фундаменталните области на знанията, която определя развитието и на други приоритетни направления на науката, техниката и икономиката“.*

Председателят на Федерацията на научно-техническите съюзи (ФНТС) акад. В. Сгурев изтъкна ролята на българските химици за издигане нивото на българската наука и приноса на Съюза на химиците в България, който в продължение на 110 години е играл важна роля за развитието на химическата наука, образование и промишленост.

Председателят на Съюза на химиците в България проф. В. Бешков даде кратка информация за по-важните събития, свързани с Международната година на химията у нас като национални и международни конференции, „Празници на химията“, изложби за химическата наука, образование и промишленост в България, национални конкурси и др., с които бяха популяризирани възможностите на химията за подобряване благосъстоянието на хората и решаване на глобални проблеми. Акад. Д. Павлов представи „Едно виждане за развитието на науката в България“ и сподели своя опит за реализиране на своите научни изследвания на международния научен пазар.

Деканът на химическия факултет към Софийския университет проф. д-р Т. Спасов направи характеристика на академичния състав на Химическия факултет и научната дейност, извършвана съвместно с институтите на БАН и други университети, която е свързана с много други направления на науката.

По повод новите енергийни източници и опазване на околната среда, заместник директорът на Института по електрохимия и енергийни системи на БАН проф. д-р К. Петров изнесе информацията „Водороден автомобил в България“, а директорът на Института по инженерна химия на БАН проф. В. Бешков – „Възобновяеми източници за енергия от биологичен произход“.

Във връзка с нови материали за индустрията и бита председателят на Българското полимерно дружество проф. Ив. Шопов направи съобщението „Полимерите – история и перспективи“, а директорът на Института по физикохимия на БАН, проф. д-р Ив. Кръстев, сподели опит за свойствата и приложенията на покритията.

Доц. д-р С. Тепавичарова от Института по обща и неорганична химия на БАН съобщи за резултатите от изследвания по оползотворяване на природните ресурси и по-конкретно за употребата на черноморската луга от солдобива за производство на неорганични съединения и продукти с фармацевтично и козметично предназначение.

Зам.-ректорката на ХТМУ доц. д-р инж. С. Терзиева представи възможностите и резултати от дейността на университета за подготовката на инженер-химици.

Председателят на Българското дружество за химическо образование и история и философия на химията проф. д-р Борислав Тошев представи информация за световния опит в развитието на образованието по химия и сподели опит за повишаване на интереса на младите хора към химията.

Интересът на учениците към химията беше дискутиран и от председателката на дружеството на учителите по химия инж. М. Йотова.

Представителят на BASF в България инж. Р. Касабов представи сайта в интернет www.chemgeneration.com, съдържащ образователни програми за повишаване интереса на младите хора към химията.

Секретарят на Съюза на химиците в България инж. Н. Найденов подчерта необходимостта от повишаване нивото на общата култура и химическите знания както на производителите, така и на потребителите на химически продукти и изделия.

През 2011 г. бяха проведени и следните по-важни научно-технически конференции и симпозиуми:

- Седма национална конференция по химия с Международна конференция „Зелени технологии и опазване на околната среда“, от 26 до 29 май в ХТМУ в София. По време на конференцията се проведе и дискусия на тема „Химията за зелени технологии“;

- Международна работна среща „Приложение на наномембранни технологии във фармацевтичната промишленост“, организирана от Дружеството по инженерна химия, на 9 и 10 септември в ХТМУ;

- Пета Балканска конференция по наука и технология на стъклото и 17-та конференция по стъкло и керамика, от 25 до 29 септември в Несебър;

- Тринадесета национална конференция по катализ и Шеста научна сесия по катализ за студенти, докторанти и млади научни работници, на 4 ноември в София, организирана от Клуба на българските катализици.

Продължиха и дейностите свързани с обучението и творческо-професионалните изяви на млади химици. За целта бяха организирани и проведени:

- Международен семинар с лятна школа за обучение на докторанти и млади учени в областта на химичните и биохимични технологии и опазване на околната среда „Преносни процеси в двуфазни сечения“;

- Курс по проблемите на водородни и плазмени технологии и възобновяеми енергийни източници;

- Семинар за обучение на докторанти и млади учени по химични технологии и опазване на околната среда;

- Семинари за обучение на магистри по проблеми на водородни, плазмени и нанотехнологии, проведени в ХТМУ.

От Националното дружество за образование и история и философия на химията бе организиран семинар за учители по химия и опазване на околната среда по авангардни нано и водородни технологии в две части.

Софийското дружество на учителите по химия организира „Празници на химията“ – среща на учители и ученици от столичните училища и награждаване на участници, класирали се в градски, регионални и национални състезания по химия, проведена на 13 май 2011 г. в Дома на техниката в София.

Състоя се и Национална дискуссионна среща „Глобален химичен експеримент“ със състезание на учители и ученици по проекти с отношение към химията и опазване на околната среда.

По програмата „Децата и БАН“ се проведе посещение на групи от ученици за запознаване с дейността на химическите институти в БАН.

През отчетния период продължи активната дейност на Сборното дружество на химиците в София. На неговите ежемесечни събрания бяха изнасяни доклади по различни актуални проблеми от научно-техническото и икономическото развитие на страната, по-важни от които са следните:

„Наноразмерен материал причина за деформация на земното магнитно поле и Тунгуската катастрофа“ – представяне на книга и обсъждане с доклад от проф. дн Г. Високов;

„Ролята на редките елементи за развитието на високите технологии“ – обсъждане с доклад от инж. Н. Жулева;

„Състояние, проблеми и възможности за ефективно използване на полиметалните руди в България“ – обсъждане с доклад от инж. Т. Милев;

„Развитие на химическата промишленост, наука и образование в България“ – доклад от инж. Н. Найденов в рамките на честването на Деня на химика – среща с ветерани химици;

„По някои проблеми на глобалното затопляне“ – обсъждане с доклад от инж. Ас. Недялков;

„Развитие на петролната промишленост в България“ – представяне на книгата на инж. Р. Радев.

Продължи ежегодното организиране на националните конкурси за наградите на Международната фондация „Св. Св. Кирил и Методий“ за „Изключителни постижения при откриването и развитието на млади таланти в областта на химията“ и „Постигания при създаването на най-подходяща учебна среда за обучение по химия“, организирани за осемнадесети път от Съюза на химиците в България, и Деветия национален конкурс за наградата „Проф. Иван Шопов“ „За изявен учен в областта на полимерите“.

През 2011 г. бяха проведени чествания на кръгли годишнини на ветерани химици.

Проф. В. Бешков отчете и връзките и съвместните дейности на съюза с други обществени организации: Федерацията на научно-техническите съюзи и нейните членове – националните специализирани научно-технически съюзи и териториални организации, Българската академия на науките и университетите, Съюза на учените в България, Международната фондация „Св. Св. Кирил и Методий“, Националния политехнически музей и музея „Земята и хората“.

Той отбеляза, че с държавните и стопански органи и организации все още нямаме редовни контакти и подчерта, че връзките ни с тях трябва да се разширяват и задълбочават за обединяване усилията на специалистите на творческо-професионална основа и по-пълно да се използват техните възможности.

Продължаваме да получаваме списания и различни информационни материали от чуждестранни и международни институти, организации и фирми, които предоставяме на библиотеката на химическите институти на БАН.

През 2011 г. Управителният съвет редовно е провеждал своите заседания и отделни оперативни съвещания. На тях са разглеждани проблеми свързани главно с научно-техническата дейност и организационното състояние на съюза, предложения до държавни ведомства, институти и стопански органи и организации по проблеми на икономическото развитие и конкретни въпроси, свързани с производството, текущи въпроси от дейността на съюза и др. Особено внимание е отделено и на подготовката за честване на Международната година на химията.

Дискусиите и решенията от заседанията са отразявани в протоколи, които са предоставени на всички членове на съюза.

На всяко свое заседание Управителният съвет на съюза е обсъждал въпроси по издаването на съюзното списание „Химия и индустрия“, основано през 1922 г. Заедно с химическите институти на БАН, съюзът издава научното списание „Bulgarian Chemical Communications“, излизащо на английски език, а с Дружеството за химическо образование и история и философия на химията и Министерството на образованието, младежта и науката – на научно-методическото списание „Химия“. Страницата на съюза в интернет (www.unionchem.org) е създадена през 2008 г. и е свързана със сайта на ФНТС. В нея са публикувани данни на съюза и съобщения за научно-техническата дейност. В последно време се публикуват разнообразни материали свързани с дейността на съюза.

В заключение проф. В. Бешков отбеляза, че Съюзът на химиците в България продължава успешно своя сто и единадесет годишен път. Активната му дейност и през последните три години потвърждава заслужения му авторитет в химическата колегия. Разбира се, както във всяка човешка дейност, би могло да се пожелае и постигне и повече. Да се надяваме, че бъдещата ни дейност ще бъде още по-плодотворна за благо на българските химици и родината ни.

След това доц. д-р Н. Касабова прочете протокола на Контролната комисия, с който установи, че дейността на съюза и на Управителния съвет за отчетния период през 2011 година е в строго съответствие с устава на Съюза на химиците в България. Всички разходи за 2011 г. са целесъобразни и са подкрепени със съответните редовни финансови документи и предложи на Общото събрание да приеме отчетния доклад и финансовия отчет за 2011 г. и освободи от отговорност Управителния съвет на СХБ.

Инж. Н. Найденов направи преглед на приходите и разходите и финансовото състояние на съюза за 2011 г. и предложи на Общото събрание да утвърди проектобюджета имайки предвид, че той е условен, защото не е гарантиран с предвидените приходи.

Представените материали се обсъждаха едновременно. По тях се изказаха и направиха предложения проф. дн Н. Тютюлков, доц. д-р П. Хаджиева, проф. дн Б. Тошев, проф. дн Н. Колев и проф. дн Цв. Цветков. Общото събрание с пълно единодушие прие отчета за дейността на Управителния съвет през 2011 г., протокола на Контролната комисия за 2011 г. и проектобюджета на Съюза на химиците в България за 2012 г.

Уставът на СХБ, изготвен в съответствие с изискванията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, е приет от Общото събрание на Съюза на химиците в България на 29 септември 2001 г. и е вписан в регистъра за юридическите лица с нестопанска цел с Решение на Софийския градски съд № 4 от 14.12.2001 г. През отчетния период не са правени предложения за изменения и допълнения на устава на Съюза на химиците в България, поради което Общото събрание не предложи неговото изменение.

Общото събрание избра за почетен член на Съюза на химиците в България акад. Иван Николов Юхновски за неговите особени заслуги и дългогодишна активна съюзна дейност и предложи на Федерацията на научно-техническите съюзи да награди със „Златна значка проф. Асен Златаров“ акад. Александър Крумов Попов – председател на Българското водородно общество към Съюза на химиците в България за неговата цялостна научна, научно-организационна и обществена дейност и по случай неговата 70-та годишнина.

С пълно мнозинство Общото събрание избра нов Управителен съвет на Съюза на химиците в България в следния състав: доц. д-р Адриана Любомирова Тафрова-Григорова, проф. дн Венко Николаев Бешков, проф. дн Владимир Димчев Димитров, чл.-кор. проф. дн Димитър Любомиров Цалев, доц. д-р Иван Петров Хавезов, доц. д-р Иво Владимиров Вълчев, инж. Маргарита Георгиева Йотова, инж. Найденов Христов Найденов, проф. дн Цвети Богданов Цветков и доц. д-р Чавдар Цанев Бонев. За председател на Управителния съвет на Съюза на химиците в България единодушно бе преизбран проф. дн Венко Николаев Бешков, а съставът на Контролната комисия включва следните съюзни членове: проф. дн Георги Петров Високов, доц. д-р Николета Ангелова Касабова и проф. дн Райчо Георгиев Райчев.

На първото си заседание новоизбраният Управителен съвет избра доц. д-р Иво Владимиров Вълчев за заместник председател на Управителния съвет, инж. Найденов Христов Найденов за секретар на Управителния съвет и чл.-кор. проф. дн Димитър Любомиров Цалев за главен редактор на списание „Химия и индустрия“.

Н. Найденов